

Nr 5 A.

Godkänd av första kammaren den 13 juni 1919.

Godkänd av andra kammaren den 14 juni 1919.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1920 femte huvudtitel, innefattande anslagen till sjöförsvarsdepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden nr 5 A, 129, 154 och 201 samt memorial nr 45 och 199.)

Till Konungen.

I avseende å regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1920 femte huvudtitel, innefattande anslagen till sjöförsvarsdepartementet, får riksdagen för Eders Kungl. Majt anmäla följande beslut.

MARINEN.

Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 9 januari 1919 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov i avseende å femte huvudtiteln har Eders Kungl. Majt under åberopande av punkt 1 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för samma dag föreslagit riksdagen att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till stat för sjöförsvarsdepartementet, i riksstaten för år 1920 höja anslaget till departementets avdelning av Eders Kungl.

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 14 saml. Nr 5 A.

Maj:ts kansli och kommandoexpeditionen, nu 69,900 kronor, med 1,700 kronor till 71,600 kronor.

Sedan innevarande riksdag med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning medgivit förhöjning av vissa inom statsförvaltningen anställda kvinnliga biträdens avlöningsförmåner, kommer på grund härav en ökning av ifrågavarande stat att ske med 800 kronor. Det av 1918 års lagtima riksdag godkända förslaget till avlöningsförbättring för vissa ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare föranleder likaledes en ökning av staten med 900 kronor.

Det belopp, varmed departementets stat av nu nämnda anledningar bör höjas, utgör alltså 1,700 kronor.

Riksdagen har, med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t under denna punkt föreslagit, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för sjöförvarsdepartementet, i riksstaten för år 1920 höjt anslaget till departementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli och kommandoexpeditionen, nu 69,900 kronor, med 1,700 kronor till 71,600 kronor.

Marinförvaltningen och marinstaben.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för marinförvaltningen, i riksstaten för år 1920 höja anslaget till marinförvaltningen, nu 137,000 kronor, med 3,600 kronor till 140,600 kronor.

Det av 1918 års lagtima riksdag godkända förslaget till avlöningsförbättring för vissa ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare ävensom innevarande riksdags beslut i fråga om förhöjning av vissa inom statsförvaltningen anställda kvinnliga biträdens avlöningsförmåner föranleder en ökning å marinförvaltningens stat med 3,600 kronor.

Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t under denna punkt föreslagit, har riksdagen, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för marinförvaltningen, i riksstaten för år 1920 höjt anslaget till marinförvaltningen, nu 137,000 kronor, med 3,600 kronor till 140,600 kronor.

3:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 3) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1920 beviljat

dels till beredande av fyllnad i den i marinförvaltningens stat uppförda anvisningen till vikariatsersättning, arvoden till extra ordinarie tjänstemän och biträden samt renskrivningskostnad m. m. ett förslagsanslag, högst, 25,120 kronor,

dels ock till anställande av två extra revisorer och en extra föredragande i anmärkningsmål i marinförvaltningen samt till förstärkning jämväl i övrigt av arbetskrafterna å revisions- och bokslutskontoren därstädes ett förslagsanslag, högst, 20,850 kronor, därav högst 250 kronor må tagas i anspråk till vikariatsersättning under semester för extra revisorerna.

4:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att med godkännande av det vid statsrådsprotokollet den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för marinstaben, i riksstaten för år 1920 höja anslaget till marinstaben, nu 7,000 kronor, med 700 kronor till 7,700 kronor.

Av den å förevarande anslag äskade förhöjningen, 700 kronor, hänför sig ett belopp av 400 kronor till den av 1918 års lagtima riksdag beslutade löneregleringen för vissa vaktmästare.

Då Eders Kungl. Maj:t nu tillika föreslagit, att den å staten uppförda vaktmästarebefattningen måtte förändras till en förste vaktmästarebefattning, skulle härav föranledas en ytterligare ökning i staten med 300 kronor. Som skäl för denna förändring har departementschefen anfört, att de göromål, som befattningsens innehavare hade att utföra, vore av särskilt ansvarskrävande art.

Då riksdagen emellertid icke funnit sig övertygad om att vaktmästaren vid marinstaben intager en sådan särställning, att icke ett uppflyttande av honom till förste vaktmästare skulle kunna förväntas medföra anspråk på enahanda förmån från åtskilliga andra befattningshavare i ungefär samma ställning, har riksdagen icke ansett sig kunna bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Anslagsökningen för år 1920 bör alltså enligt riksdagens mening begränsas till 400 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, med godkännande av stat för marinstaben av den lydelse, bilaga A vid denna skrivelse utvisar, i riksstaten för år 1920 höjt anslaget till marinstaben, nu 7,000 kronor, med 400 kronor till 7,400 kronor.

Undervisningsverken.

5:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5) att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den

9 januari 1919 fogade förslag till stat för sjökrigshögskolan, i riksstaten för år 1920 höja reservationsanslaget till sjökrigshögskolan, nu 27,225 kronor, med 400 kronor till 27,625 kronor.

Då den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna anslagshöjningen har sin grund i 1918 års lagtima riksdags beslut om avlöningsförbättring för vissa ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, har riksdagen, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för sjökrigshögskolan, i riksstaten för år 1920 höjt reservationsanslaget till sjökrigshögskolan, nu 27,225 kronor, med 400 kronor till 27,625 kronor.

6:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6) att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för sjökrigsskolan, i riksstaten för år 1920 höja reservationsanslaget till sjökrigsskolan, nu 48,069 kronor, med 400 kronor till 48,469 kronor.

Då den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna anslagshöjningen har sin grund i 1918 års lagtima riksdags beslut om avlöningsförbättring för vissa ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, har riksdagen, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för sjökrigsskolan, i riksstaten för år 1920 höjt reservationsanslaget till sjökrigsskolan, nu 48,069 kronor, med 400 kronor till 48,469 kronor.

7:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7)

dels medgiva, att tillfällig löneförbättring under år 1920 må enligt nedan angivna grunder utgå till lärarpersonal vid sjökrigsskolan, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må finnas erforderliga:

1) delaktighet i den tillfälliga löneförbättringen tillkommer den, som under år 1920 eller någon del av nämnda år är anställd i egenskap av lektor eller lärare i fysik eller franska språket vid sjökrigsskolan;

2) den tillfälliga löneförbättringen utgår med följande belopp, för helt år räknat:

till lektor i 1:a—4:e lönegraderna	med 400 kronor
» » » 5:e lönegraden	» 300 »
» lärare i fysik	» 300 »
» » » franska språket	» 300 »

3) den tillfälliga löneförbättringen utgår till befattningshavare i samma ordning som lönen vid tjänsten eller, där avlöningen vid tjänsten utgår i form av arvode, i samma ordning som detta;

dels ock för bestridande av kostnaderna för omförmälda löneförbättring på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag av 1,300 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har 1918 års lagtima riksdag *dels* medgivit, att tillfällig löneförbättring under år 1919 finge enligt vissa angivna grunder utgå till lärarpersonal vid sjökrigsskolan och vid navigationsskolorna i riket, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder kunde befinnas erforderliga, *dels ock* för bestridande av kostnaderna för omförmälda löneförbättring på extra stat för år 1919 anvisat ett förslagsanslag av 21,000 kronor.

I samband med Eders Kungl. Maj:ts under sjunde huvudtiteln framlagda förslag till omorganisation av kommerskollegium har framställning gjorts om anvisande av ett belopp utav 19,700 kronor för beredande av tillfällig löneförbättring under år 1920 åt lärarpersonalen vid navigationsskolorna.

Departementschefen har ansett, att behovet av avlöningsförstärkning för år 1920 även för lärarpersonalen vid sjökrigsskolan borde tillgodoses genom tillfällig löneförbättring i enlighet med de för år 1919 gällande grunderna. Det härför erforderliga anslaget har vidare ansetts böra erhålla förslagsanslags natur och bestämmas till (21,000—19,700) 1,300 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att tillfällig löneförbättring under år 1920 må enligt nedan angivna grunder utgå till lärarpersonal vid sjökrigsskolan, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må befinnas erforderliga:

1) delaktighet i den tillfälliga löneförbättringen tillkommer den, som under år 1920 eller någon del av nämnda år är anställd i egenskap av lektor eller lärare i fysik eller franska språket vid sjökrigsskolan;

2) den tillfälliga löneförbättringen utgår med följande belopp, för helt år räknat:

till lektor i 1:a—4:e lönegraderna	med 400 kronor
» » » 5:e lönegraden	» 300 »
» lärare i fysik	» 300 »
» » » franska språket	» 300 »

3) den tillfälliga löneförbättringen utgår till befattningshavare i samma ordning som lönen vid tjänsten eller, där avlöningen vid tjänsten utgår i form av arvode, i samma ordning som detta;

dels ock för bestridande av kostnaderna för omförmälda löneförbättring på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag av 1,300 kronor.

8:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8) att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för marinintendentskolan, i riksstaten för år 1920 höja reservationsanslaget till marinintendentskolan, nu 9,100 kronor, med 2,875 kronor till 11,975 kronor.

Anslaget till marinintendentskolan, vilket är av reservationsanslags natur, är i riksstaten för år 1919 upptaget till 9,100 kronor.

Detta anslag är i enlighet med av Eders Kungl. Maj:t den 17 december 1915 fastställd stat fördelat på följande sätt:

	Karlskrona station		Stockholms station		Summa	
Arvoden till lärare { i reglemente för marinen i intendenturtjänst övriga lärare }	650	—	{ 150 — 450 — 5,425 — }	—	6,675	—
Till hyra rör lokal och inköp av undervisningsmateriel samt extra utgifter m. m.	335	—	1,955	—	2,290	—
	985	—	7,980	—	8,965	—
Till Kungl. Maj:ts disposition för lärararvoden	—	—	—	—	135	—
Summa kronor	—	—	—	—	9,100	—

Av den nu begärda höjningen av anslaget äro avsedda, till avlöningsförbättring åt lärarpersonalen 2,475 kronor, därav 2,275 kronor för tolv lärare vid aspirantskolan i Stockholm och 200 kronor för lärarne vid elevskolan i Karlskrona, samt återstående delen, 400 kronor, för bestridande av förhöjda hyreskostnader för skolans avdelning i Stockholm.

Riksdagen har, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för marinintendentskolan, i riksstaten för år 1920 höjt reservationsanslaget till marinintendentskolan, nu 9,100 kronor, med 2,875 kronor till 11,975 kronor.

Flottan.

Avlöning, ersättningar m. m.

9:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9) dels att godkänna de vid statsrådsprotokollet fogade förslag till nya stater för flottans officerskår, för flottans underofficerskår, för marinintendenturkåren, för marinläkarkåren och för flottans poliskår; dels ock att i riksdagen för år 1920 öka förslagsanslaget till avlöning för flottans kårer och stater, nu 6,888,365 kronor, med 2,755 kronor till 6,891,120 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag till stater för flottans officerskår och flottans underofficerskår innebär ett sammanförande under respektive stater av de till officerare och underofficerare vid flottan utgående avlöningsförmåner. Någon ändring uti här ifrågavarande anslags slutsumma kommer icke att föränledas av denna åtgärd.

Det av 1918 års lagtima riksdag godkända förslaget till avlöningsförbättring för vissa ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare föranleder en ökning av staten för marinintendenturkåren med 3,200 kronor, varigenom statens slutsumma kommer att uppgå till $(352,365 + 3,200 =) 355,565$ kronor.

Beträffande staten för marinläkarkåren har Eders Kungl. Maj:t föreslagit, att i densamma måtte införas en bestämmelse av innehåll, att även marinläkarstipendiat, som utan föregående stamanställning utnämns i reserven, må vara berättigad till ekiperingshjälp, samt att anslagsposten till ekiperingshjälp i staten för marinläkarkåren på grund härav måtte ökas från 1,000 kronor till 2,000 kronor. Ifrågavarande stat kommer härigenom att uppgå till $(158,745 + 1,000 =) 159,745$ kronor. Vidare har Eders Kungl. Maj:t föreslagit, att den till marinläkarstipendiat utgående fasta avlöningen, vilken hittills benämnts stipendium, i stället betecknas såsom arvode.

Eders Kungl. Maj:t har föreslagit, att för anställande av ytterligare en extra konstapel vid Stockholms station och för förhöjning av den till extra konstapel vid stationen nu utgående ersättningen måtte anvisas ett belopp av 2,700 kronor. Vid bifall härtill komme staten för polis-kåren att sluta å ett belopp av $(81,300 + 2,700 =) 84,000$ kronor.

Flottans avlöningsanslag skulle enligt de av Eders Kungl. Maj:t gjorda beräkningarna upptagas på följande sätt:

	För 1919 av riksdagen anvisat.	För 1920 beräknat behov.	Ökning.	Minskning.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Officerskåren*)	889,000 —	1,539,220 —	650,220 —	— —
Reservofficerare under 1:a tjänstgöring och repetitionsövning, förslagsvis högst	46,439 60	46,439 60	— —	— —
Reservofficersaspiranter	27,900 —	27,900 —	— —	— —
Underofficerskåren*)	1,523,430 —	2,636,202 75	1,112,772 75	— —
Sjömanskåren	1,996,061 —	1,996,061 —	— —	— —
Skeppsgossekåren	70,963 —	70,963 —	— —	— —
Mariningenjörkåren	315,240 —	315,240 —	— —	— —
Marinintendenturkåren	352,365 —	355,565 —	3,200 —	— —
Marinintendenturkåren i flottans reserv	5,560 —	5,560 —	— —	— —
Reservmarinintendentsaspiranter	6,675 —	6,675 —	— —	— —
Ecklesiastikstaten	8,900 —	8,900 —	— —	— —
Marinläkarkåren	158,745 —	159,745 —	1,000 —	— —
Poliskåren	81,300 —	84,000 —	2,700 —	— —
Inkvarteringsbidrag för officerare och under- officerare, förslagsvis	463,100 —	— —	— —	463,100 —
Indragningsstaten samt båtsmanskompa- nierna, förslagsvis	5,338 66	1,338 67	— —	3,999 99
Dagavlönning till officerare och underofficerare, förslagsvis	1,299,892 75	— —	— —	1,299,892 75
Avrundas med	— 99	— 98	— —	— 01
Summa	7,250,911 —	7,253,811 —	1,769,892 75	1,766,992 75

I likhet med vad som förut ägt rum har även för år 1920 en minskning i anslagets slutsumma med 5 procent ansetts kunna ske. Härigenom skulle anslaget i riksstaten för samma år komma att upptagas med i jämnt krontal 6,891,120 kronor eller 2,755 kronor mer än innevarande års anslag, vilket uppgår till 6,888,365 kronor.

Då riksdagen icke funnit anledning till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t i detta ärende föreslagit, har riksdagen

dels godkänt de vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stater för flottans officerskår, för flottans underofficerskår, för marinintendenturkåren, för marinläkarkåren och för flottans poliskår;

*) De för officerskåren och underofficerskåren upptagna ökningarna motsvaras av minskningar under inkvarteringsbidrag för officerare och underofficerare samt dagavlönning till officerare och underofficerare.

dels ock i riksstaten för år 1920 ökat förslagsanslaget till avlöning för flottans kårer och stater, nu 6,888,365 kronor, med 2,755 kronor till 6,891,120 kronor.

10:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att i riksstaten för år 1920 höja förslagsanslaget till rekapitulations- och avskedspremier vid flottan, nu 122,000 kronor, med 21,000 kronor till 143,000 kronor.

Ifrågavarande förhöjning avser att, i enlighet med av 1917 års riksdag godkända övergångsbestämmelser vid införandet av avskedspremier, öka det för år 1919 beräknade belopp till sådana premier, 42,000 kronor, till 63,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen i riksstaten för år 1920 höjt förslagsanslaget till rekapitulations- och avskedspremier vid flottan, nu 122,000 kronor, med 21,000 kronor till 143,000 kronor.

11:o) Med anledning Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 11) har riksdagen *till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 9 januari 1919 angivna grunder, av extra lönetillägg för år 1920 åt en del tjänstemän och betjante i ämbetsverk, kårer och stater, hörande till sjöförsvarsdepartementet*, på extra stat för år 1920 anvisat såsom förslagsanslag ett belopp av 500 kronor.

12:o) Med bifall Eders Kungl. Maj:ts framställning (punkt 12) har riksdagen i riksstaten för år 1920 minskat förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering, nu 4,000 kronor, med 880 kronor till 3,120 kronor.

Intendenturen.

13:o) Eder's Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) att i riksstaten för år 1920 minska reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, nu 566,012 kronor, med 68,256 kronor till 497,756 kronor.

Reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna är i riksstaten för år 1919 uppfört med ett belopp av 566,012 kronor.

Anslagets belopp var beräknat på följande sätt:

för 4,400 man av sjömanskåren	$4,400 \times 108$	= 475,200 kronor
» 600 skeppsgossar	600×90	= 54,000 »
		<hr/> 529,200 kronor.

Under förutsättning att 2,436 man bodde utom kasern, har upptagits sängservis för 5,000 — 2,436 = 2,564 man à 3 kronor	7,692 kronor
Till beredande av fri tvätt åt stammanskapet har upptagits	20,000 »
Vidare har beräknats till avlönande av 8 rustkamaruppbörds män (4 vid varje station à högst 1,080 kronor vid Karlskrona och högst 1,200 kronor vid Stockholms station) sammanlagt högst	9,120 »
Summa kronor	566,012 kronor.

Ovannämnda poster å resp. 475,200 och 54,000 kronor utgöra kostnader för beklädnadens underhåll, vilka beräknats till 108 kronor per år för varje man av sjömanskåren och till 90 kronor per år för varje skeppsgosse.

Därjämte har 1918 års riksdag till förstärkning av det ordinarie beklädnadsanslaget på extra stat för år 1919 beviljat ett förslagsanslag, högst, 255,000 kronor, beräknat till 45 % av det ordinarie anslagets summa.

På grund av det utav 1918 års riksdag beslutade överflyttandet av underofficerskorpraler i 1:a lönegraden till en ny lägre underofficersgrad hade det för år 1919 beräknade anslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna rätteligen bort minskas med 78,300 kronor. I den proposition (nr 356), vari sagda överflyttande föreslogs, anfördes emellertid, att, då 1918 års riksdag vid tiden för propositionens avlåtande redan fattat beslut beträffande flottans beklädnadsanslag, de jämkningar i nämnda anslag, som föranleddes av den föreslagna minskningen i sjömanskårens numerär, torde kunna tagas i betraktande först i statsverkspropositionen till 1919 års riksdag.

Vid 1918 års slut hade å detta reservationsanslag uppstått en brist, beräknad till 119,000 kronor. Till täckande av denna brist hava å tilläggsstaten för år 1919 äskats särskilda medel.

Beträffande åter anslagsbehovet för innevarande år har det visserligen befunnits tvivelaktigt, huruvida de beviljade medlen komma att bli tillfyllest, men med hänsyn till att årets anslag upptagits med 78,300 kronor mera än som bort beräknas, och då en återgång till mera normala prislägen ansetts sannolik, har Eders Kungl. Maj:t funnit sig icke nu behöva äska ytterligare anvisning för ifrågavarande ändamål under detta år.

Vad slutligen angår de för år 1920 erforderliga medlen, har Eders Kungl. Maj:t i fråga om det ordinarie beklädnadsanslaget företagit ett par smärre jämkningar, varförutom en väsentlig minskning kunnat företagas på grund av det ovan nämnda överförandet till underofficerskårens stat av 675 manskapsbeställningar i 1:a lönegraden. Det av Eders Kungl. Maj:t för år 1920 beräknade ordinarie anslagsbehovet kommer på grund härav att med 68,256 kronor understiga motsvarande belopp å 1919 års riksstat och uppgå till 497,756 kronor. I likhet med vad som för innevarande år ägt rum, har emellertid Eders Kungl. Maj:t ansett ett förstärkningsanslag böra å extra stat uppföras med 45 procent av det ordinarie anslagets belopp. Det för år 1920 erforderliga förstärkningsanslaget har följaktligen av Eders Kungl. Maj:t upptagits med 224,000 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot vad sålunda föreslagits.

Beträffande förevarande ordinarie anslag har riksdagen i riksstaten för år 1920 minskat reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, nu 566,012 kronor, med 68,256 kronor till 497,756 kronor.

14:o) I anslutning till vad riksdagen ovan anför, har riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15) *till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna* på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 224,000 kronor.

15:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16) att i riksstaten för år 1920 minska förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid flottan, nu 2,117,511 kronor, med 19,075 kronor till 2,098,436 kronor.

Enligt hittills följda beräkningsgrunder beträffande ifrågavarande anslag skulle för år 1920 erfordras en höjning av detsamma med 29,835 kronor. Då emellertid antalet värnpliktiga, som kommer att inrycka till tjänstgöring vid marinen i sjötjänst under år 1920 på grund av i kommandoväg meddelade bestämmelser minskats, har en sänkning i anslaget ansetts kunna ske med 48,910 kronor. Anslaget i sin helhet kommer härigenom att undergå en minskning med (48,910 — 29,835 =) 19,075 kronor.

Då något förstärkningsanslag till detta ordinarie anslag icke av Eders Kungl. Maj:t äskats, torde, även för den händelse en minskning sker av de värnpliktigas utbildningstid, det här begärda beloppet bliva erforderligt under år 1920.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen i riksstaten för år 1920 minskat förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid flottan, nu 2,117,511 kronor, med 19,075 kronor till 2,098,436 kronor.

Nybyggnad och underhåll.

16:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) att i riksstaten för år 1920 minska reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 3,267,550 kronor, med 72,500 kronor till 3,195,050 kronor.

Förevarande ordinarie anslag är för år 1919 i riksstaten upptaget med ett belopp av 3,267,550 kronor. Därjämte har emellertid till förstärkning av samma anslag å extra stat för år 1919 beviljats ett förslagsanslag, högst, 965,300 kronor, motsvarande 30 % av det ordinarie anslaget.

På grund av skedd utrangering och förlust av vissa äldre fartyg har Eders Kungl. Maj:t ansett, att anslagsbehovet för år 1920 bör kunna begränsas till 3,195,050 kronor, vilken summa med 72,500 kronor understiger innevarande års anslag.

En förstärkning av anslaget även för år 1920 har emellertid ansetts nödvändig, varför Eders Kungl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit, att ett belopp av 639,010 kronor eller 20 % av samma års ordinarie anslag beviljas å extra stat och upptages såsom förslagsanslag, högst.

I annat sammanhang har Eders Kungl. Maj:t därjämte för utförande av vissa översyns- och reparationsarbeten, som vore en följd av flottans genom neutralitetsvakten ökade tjänstgöring och därmed sammanhängande förslitning av den använda fartygsmaterielen, begärt, att ett för nybyggnad avsatt belopp om 2,000,000 kronor finge disponeras, vilket förslag av riksdagen bifallits.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot vad av Eders Kungl. Maj:t i fråga om anslag å 1920 års riksstat föreslagits.

Beträffande det ordinarie anslaget till flottans nybyggnad och underhåll får riksdagen anmäla, att riksdagen i riksstaten för år 1920 minskat reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 3,267,550 kronor, med 72,500 kronor till 3,195,050 kronor.

17:o) Under åberopande av vad riksdagen under närmast föregående punkt anført, får riksdagen, i anslutning till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18) anmäla, att riksdagen *till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll* på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 639,010 kronor.

18:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att av det utav 1916 års riksdag till utvidgning och modernisering av flottans

varv i Karlskrona beviljade anslaget av 1,350,000 kronor anvisa på extra stat för år 1920 såsom reservationsanslag ett belopp av 275,000 kronor.

För ifrågavarande ändamål har 1916 års riksdag beviljat ett belopp av 1,350,000 kronor, varav samma års riksdag å extra stat för år 1917 anvisat ett anslag av 250,000 kronor. Återstoden av det beviljade beloppet eller 1,100,000 kronor var enligt framlagd plan avsedd att lika fördelas på åren 1918—1921. I enlighet härmed har riksdagen för vart och ett av åren 1918 och 1919 anvisat 275,000 kronor.

På grund av de inträffade stegringarna i fråga om materialkostnader och arbetslöner har emellertid en omläggning av planen för de erforderliga utvidgnings- och moderniseringsarbetena ansetts böra ske, varigenom med vissa arbeten skulle för närvarande anstå, under det att andra arbeten trots ökade kostnader borde fullbordas. Beträffande anslagets fördelning har dock den ursprungliga planen befunnits böra, såvitt år 1920 angår, tillämpas, och har Eders Kungl. Maj:t på grund härav nu för ändamålet å 1920 års extra stat äskat en anvisning å 275,000 kronor av det förut beviljade anslaget å 1,350,000 kronor.

Riksdagen, som icke velat motsätta sig vad Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, har av det utav 1916 års riksdag *till utvidgning och modernisering av flottans varv i Karlskrona* beviljade anslaget av 1,350,000 kronor anvisat på extra stat för år 1920 såsom reservationsanslag ett belopp av 275,000 kronor.

19:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21) att för sanitära anordningar vid flottans varv i Karlskrona på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 36,700 kronor.

Förevarande anslagskrav har icke givit riksdagen anledning till erinran, och har riksdagen alltså med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag *för sanitära anordningar vid flottans varv i Karlskrona* på extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag av 36,700 kronor.

20:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 22) har riksdagen *till ändring och modernisering av sjömanskårens vid flottans station i Karlskrona avträdesinrättningar* på extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag av 81,700 kronor.

21:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23) att för anordning av elektrisk svetsning å flottans varv i Karlskrona på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

Enligt vad departementschefen anført, är den ifrågasatta anordningen erforderlig för åstadkommande av en i största möjliga mån ekonomisk och rationell varvsdrift samt äger stor betydelse vid verk-

ställande på ett snabbt och säkert sätt av olika slags å varvet förekommande reparationsarbeten.

Med hänsyn till vad departementschefen sålunda anfört, har riksdagen funnit sig kunna bevilja anslag för ändamålet.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för *anordning av elektrisk svetsning å flottans varv i Karlskrona* på extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

22:o) Vidare har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 24) att för anordnande vid flottans varv i Stockholm av ett mekaniskt laboratorium på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 65,000 kronor.

Ifrågavarande laboratorium är avsett för verkställande av provningar med förarbetat eller färdigarbetat material. En dylik provningsanstalt finnes redan anordnad å varvet i Karlskrona. Erforderliga provningar hava hittills för Stockholms varvs vidkommande måst företagas antingen vid Karlskronavarvet eller vid tekniska högskolans materialprovningsanstalt, vilket i båda fallen medfört särskilda kostnader förutom en icke oväsentlig tidsspillan.

För nu ifrågavarande anordning har ett belopp av 65,000 kronor utav Eders Kungl. Maj:t äskats.

Det hittills tillämpade förfaringssättet vid utförandet av för Stockholms varv erforderliga provningar har synts riksdagen, särskilt i betraktande av att därmed, enligt vad den lämnade utredningen giver vid handen, äro förenade jämförelsevis ringa omkostnader, åtminstone ännu någon tid kunna användas. Med hänsyn härtill har riksdagen icke ansett sig nu böra bevilja anslag till anordnande av ifrågavarande laboratorium.

Riksdagen får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke vunnit riksdagens bifall.

23:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25) att för anordnande av elektrisk belysning i underofficersbostäder å Kastellholmen samt av elektrisk ytterbelysning å nämnda holme på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 43,600 kronor.

Det av Eders Kungl. Maj:t begärda anslaget är avsett att fördelas på följande sätt:

Elektrisk belysning i underofficersbostäder	kronor 40,000: —
Elektrisk ytterbelysning	» 3,600: —
<hr/>	
Summa kronor	43,600: —

Rörande behovet av de föreslagna anordningarna har departementschefen anført:

»Vad först beträffar inledandet av elektrisk belysning i de i kronans hus å Kastellholmen åt underofficerare upplåtna bostäder, har jag inhämtat, att de lägenheter, som här avses, äro till antalet 17, av vilka 16 innehavas av flaggunderofficerare och 1 av en underofficer av 2:a graden. Dessa boställshavare hava sedan hösten 1917 medgivits rätt att från varvets förråd erhålla 1 kilogram fotogen per vecka mot ersättning enligt gällande medelpris. Jag anser emellertid, att den framställning, som genom sjöunderofficerssällskapet i Stockholm framförts om anordnandet av elektrisk belysning uti ifrågavarande bostäder, är av beskaffenhet att böra vinna bifall. Det måste nämligen enligt min mening anses tillkomma staten att sörja för, att belysningsförhållandena i de bostäder, som upplåtas till personal, anställd i dess tjänst, ordnas på ett fullt tillfredsställande sätt, därest detta kan ske utan alltför stora kostnader. Därtill kommer att, såsom marinförvaltningen påpekat, tillgången på lysoljor numera är synnerligen knapp.

I samband med anordnandet av elektrisk belysning i underofficersbostäderna å Kastellholmen synes mig även den föreslagna ytterbelysningen å nämnda holme böra komma till utförande. Kostnaden härför har, såsom förut nämnts, beräknats till 3,600 kronor.»

Med hänsyn till att frågan om Kastellholmens framtida användning ännu är svävande, torde det icke enligt riksdagens mening vara lämpligt att särskilt med nuvarande höga anläggningskostnader utföra det ifrågasatta arbetet. Då härtill kommer, att tillgången på lysoljor under den senaste tiden avsevärt förbättrats, har riksdagen ansett sig icke böra bevilja detta anslag.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har alltså icke vunnit riksdagens bifall.

24:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 26) har riksdagen av det utav 1918 års riksdag för *anskaffning av moderna arbetsmaskiner för flottans varv i Stockholm* beviljade reservationsanslaget av 189,600 kronor på extra stat för år 1920 anvisat återstående, ännu icke anvisade beloppet, 94,800 kronor.

25:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27) att för anskaffning av en lyftkran för flottans varv i Stockholm m. m. på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

En å flottans varv i Stockholm befintlig flyttbar ångkran, vilken på grund av förslitning samt svag och omodern konstruktion visat sig vara alldeles otillräcklig för varvets nuvarande behov, är avsedd att

ersättas genom anskaffning av en tidsenlig, rörlig lyftkran. Kostnaden för denna anskaffning jämte i samband därmed stående reparation av spåranordningar och vändskivor har beräknats uppgå till 75,000 kronor, vilket belopp av Eders Kungl. Maj:t nu äskats.

Då riksdagen funnit den föreslagna anskaffningen vara av behovet påkallad, har riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, *för anskaffning av en lyftkran för flottans varv i Stockholm m. m.* på extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

26:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit riksdagen (punkt 28) att för anläggning av ett järnvägsspår å Galärvarvet på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

Då den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna spåranläggningen skulle öka möjligheterna att åstadkomma bättre hushållning med arbetskraft å Galärvarvet och jämväl i övrigt medföra stora fördelar, har riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag *för anläggning av ett järnvägsspår å Galärvarvet* på extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

27:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29) att för anskaffning av en lastautomobil för flottans varv i Stockholm på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 43,000 kronor.

Då riksdagen funnit ifrågavarande anskaffning av behovet påkallad, har riksdagen *för anskaffning av en lastautomobil för flottans varv i Stockholm* på extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag av 43,000 kronor.

28:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att, utöver det av 1916 års riksdag till anordnande av en örlogsdepå vid Göteborg beviljade anslaget av 360,000 kronor, för oförmälda ändamål på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 20,535 kronor.

Bland de åtgärder för sjöförsvarets stärkande, vilka av 1914 års senare riksdag godkändes, ingick anordnande av en örlogsdepå vid Göteborg, vilken skulle förläggas till ett sjöförsvaret tillhörigt område utanför staden, benämnt Nya varvet.

Planen för örlogsdepåns anordnande framlades för riksdagen i en den 28 april 1916 dagtecknad proposition (nr 218). Kostnaderna för de ifrågasatta arbetenas utförande beräknades därvid uppgå till:

för förtöjningsplatser m. m.	kronor	95,500:—
» upplagsplatser för förråd m. m.	»	100,400:—
» lokaler för inkvartering m. m.	»	164,100:—

Summa kronor 360,000:—.

Arbetena föreslogos att utföras med anvisningar under åren 1917—1919, och skulle kostnaderna, fördelade på dessa år, uppgå till 120,000 kronor om året. På grund härav hade Eders Kungl. Maj:t i förenämnda proposition föreslagit riksdagen att till anordnande av ifrågasvarande örlogsdepå bevilja ett anslag av 360,000 kronor samt därav på extra stat för år 1917 anvisa ett belopp av 120,000 kronor, av vilket sistnämnda belopp Eders Kungl. Maj:t borde äga att under år 1916 av tillgängliga medel förskjuta 75,000 kronor.

Denna framställning blev av riksdagen bifallen.

Enligt den uppgjorda planen för örlogsdepåns utbyggande har där-
efter 1917 års riksdag på framställning av Eders Kungl. Maj:t av det utav
1916 års riksdag till anordnande av en örlogsdepå vid Göteborg bevil-
jade anslaget å 360,000 kronor på extra stat för år 1918 anvisat såsom
reservationsanslag ett belopp av 120,000 kronor. Härefter har 1918 års
riksdag för ändamålet anvisat återstående 120,000 kronor, varav 60,000
kronor på tilläggsstat för samma år och 60,000 kronor på extra stat för
år 1919.

Örlogsdepåns anordnande har emellertid visat sig draga betydande
merkostnader, varför departementschefen ansett, att vissa arbeten å depån
borde tillsvida i brist på tillgängliga medel uppskjutas. För beredande
av behörig vård åt befintlig materiel och på grund av eljest oundgäng-
liga behov borde dock en del ändringsarbeten utföras, varför kostnaderna
beräknats till 20,535 kronor. Sagda belopp har av Eders Kungl. Maj:t
nu äskats.

Då föreliggande förslag icke givit riksdagen anledning till erinran,
har riksdagen, utöver det av 1916 års riksdag, till *anordnande av en
örlogsdepå vid Göteborg* beviljade anslaget av 360,000 kronor, för om-
förmälda ändamål på extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag
av 20,535 kronor.

29:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag,
har riksdagen till *anskaffning av inventarier för inkvartering av officerare
och underofficerare m. m. vid Göteborgs örlogsdepå* på extra stat för år
1920 beviljat ett reservationsanslag av 14,900 kronor.

30:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att i avvaktan på
den proposition angående beviljande av ytterligare anslag för anord-
nande av en örlogsdepå vid Härnösand, Eders Kungl. Maj:t kunde komma
att till riksdagen avlåta, för berörda ändamål bland de extra reservations-
anslagen å femte huvudtiteln för år 1920 beräkna ett belopp av 1,000,000
kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 18 februari 1919 dagtecknad proposition (nr 113), under återopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, utöver det av 1914 års senare riksdag för anläggande av en örlogsdepå vid Härnösand beviljade anslaget av 1,700,000 kronor, för arbetets fullföljande i den omfattning, som i statsrådsprotokollet angivits, bevilja ytterligare ett reservationsanslag av 1,672,000 kronor och därav på extra stat för år 1920 anvisa ett belopp av 1,000,000 kronor.

Sedan vissa inskränkningar i planen för örlogsdepåns utbyggande skett, hava kostnaderna för fullföljandet av arbetena i övrigt av marinförvaltningen beräknats på följande sätt:

Terrassering, spår och stängsel jämte muddringar	kronor	100,000: —	
Kajer	»	140,000: —	
Docka med tillhörande arbeten	»	2,370,000: —	
Bostäder	»	10,000: —	
Administration m. m.	»	150,000: —	2,770,000: —
Till den 1 augusti 1918 verkställda utgifter cirka			380,000: —
Ökning av dockans tröskeldjup från 7,5 till 8 meter			65,000: —
			<hr/> Kronor 3,215,000: —

Härtill kommer kostnaden för markförvärv, 157,000 kronor, varigenom slutsumman ökas till 3,372,000 kronor.

Som emellertid 1914 års senare riksdag för ändamålet endast beviljat ett belopp av 1,700,000 kronor, erfordrades enligt de nu gjorda beräkningarna ytterligare 1,672,000 kronor för depåns utförande på nu angivet sätt. Det för år 1920 erforderliga anslagsbehovet har av marinförvaltningen upptagits till 1,000,000 kronor, medan återstående delen av summan, 672,000 kronor, ansetts behöblig först under år 1921.

Eders Kungl. Maj:ts förslag innefattar äskande för ändamålet av ett belopp av 1,672,000 kronor samt anvisande härav på 1920 års stat av 1,000,000 kronor.

Enligt vad departementschefen framhållit och riksdagens vederbörande utskott dessutom under hand erfarit, lära utsikter förefinnas för träffande av en uppgörelse rörande utnyttjandet av ifrågavarande dockanläggning. Riksdagen anser detta ur statsverkets synpunkt fördelaktigt samt vill framhålla önskvärldheten av att en sådan uppgörelse

inom en nära framtid kommer till stånd på för statsverket så förmånliga villkor som möjligt.

Det av Eders Kungl. Maj:t nu gjorda anslagsäskandet har riksdagen ansett sig böra bifalla.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen utöver det av 1914 års senare riksdag för anläggande av en *örlogsdepå vid Härnösand* beviljade anslaget av 1,700,000 kronor, för arbetets fullföljande i den omfattning, som i statsrådsprotokollet angivits, beviljat ytterligare ett reservationsanslag av 1,672,000 kronor och därav på extra stat för år 1920 anvisat ett belopp av 1,000,000 kronor.

Övningar.

31:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att i riksstaten för år 1920 höja reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar, nu 3,911,000 kronor, med 141,000 kronor till 4,052,000 kronor.

Den av Eders Kungl. Maj:t såsom erforderlig beräknade förhöjningen å förevarande anslag utgör 141,000 kronor. I detta belopp ingår ett belopp av 25,000 kronor för bestridande av kostnader på grund av provisorisk förhöjning av dagtraktamenten, vilken av 1918 års riksdag beslutats. Återstående belopp, 116,000 kronor, utgör övningskostnad för vissa nytillkomna fartyg.

Eders Kungl. Maj:t har därjämte för detta ordinarie anslags förstärkning under år 1920 å extra stat för samma år äskat 810,400 kronor, motsvarande 20 procent av det ordinarie anslagets slutsumma.

Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag har icke givit anledning till annan erinran från riksdagens sida än att, då det för traktamentsförhöjningen beräknade beloppet av riksdagen upptagits under ett särskilt för detta ändamål i riksstaten uppfört extra anslag, förevarande anslag bör undergå motsvarande minskning och följaktligen upptagas till $(4,052,000 - 25,000 =) 4,027,000$ kronor. I samband härmed torde det extra förstärkningsanslaget kunna avjämnas nedåt till 800,000 kronor.

Beträffande det ordinarie anslaget har riksdagen i riksstaten för år 1920 höjt reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar, nu 3,911,000 kronor, med 116,000 kronor till 4,027,000 kronor.

32:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsan-*

slaget till flottans krigsberedskap och övningar på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 800,000 kronor.

33:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) att i riksstaten för år 1920 minska förslagsanslaget till sjöbeväringens avlöning och beklädnad m. m., nu 914,789 kronor, med 62,805 kronor till 851,984 kronor.

Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna ändringen uti ifrågavarande anslagsbelopp är huvudsakligen föranledd av minskning av antalet värnpliktiga, som under år 1920 beräknats inrycka till tjänstgöring.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit, har i riksstaten för år 1920 minskat förslagsanslaget till sjöbeväringens avlöning och beklädnad m. m., nu 914,789 kronor, med 62,805 kronor till 851,984 kronor.

Artilleribehov.

34:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit har riksdagen av det utav 1918 års lagtima riksdag för *artilleribestyckning å vissa 1:a klass undervattensbåtar* beviljade reservationsanslaget av 120,000 kronor på extra stat för år 1920 anvisat återstående, ännu icke använda beloppet 60,000 kronor.

35:o) På grund av vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit har riksdagen *dels för anskaffning av moderna brisansrör* på extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag av 30,000 kronor;

dels ock medgivit, att för omförmälda ändamål må av det utav 1913 års riksdag för avslutande av omladdningen av halvplansargranater å extra stat för år 1914 beviljade anslag tagas i anspråk ett belopp av 30,000 kronor.

Torped- och gnistsignalväsendet m. m.

36:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att för bestridande av uppkommande merkostnader för färdigställandet av torpeder och av varmluftsapparater för torpeder på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 400,000 kronor.

Riksdagen, som icke velat motsätta sig Eders Kungl. Maj:ts föreslagna förslag, har för *bestridande av uppkommande merkostnader för färdigställandet av torpeder och av varmluftsapparater för torpeder* på extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag av 400,000 kronor.

37:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40) att för framställande av nya typer av radioapparater på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 35,000 kronor.

För försök med torped-, gnist- och flygmateriel har under en följd av år anvisats medel; och uppgick det för år 1919 beviljade anslaget till 50,000 kronor.

Jämväl för år 1920 har Eders Kungl. Maj:t (punkt 42) föreslagit riksdagen att anvisa medel för ifrågavarande ändamål till ett belopp av 50,000 kronor.

Det under denna punkt gjorda anslagsäskandet avser medel för gnistmaterielen utöver vad som upptagits under punkt 39:o här nedan.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av till ärendet hörande hemliga handlingar, har med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag för *framställande av nya typer av radioapparater* på extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag av 35,000 kronor.

38:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 41) att, utöver det av 1917 års riksdag till anläggning av en provningsanstalt för gnistmaterielen beviljade anslaget av 28,000 kronor, för omförmälda ändamål på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

Det begärda anslaget är avsett för täckande av kostnader, föranledda av inträdd prisstegring å materialier och arbete, samt för anskaffandet av instrument för utförande av erforderliga tekniska laboratorieförsök på den trådlösa telegrafiens och den trådlösa telefoniens område.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen, utöver det av 1917 års riksdag till *anläggning av en provningsanstalt för gnistmaterielen* beviljade anslaget av 28,000 kronor, för omförmälda ändamål på extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

39:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42) att till försök med torped-, gnist- och flygmateriel på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

Med bifall till därom av Eders Kungl. Maj:t gjord framställning anvisade 1918 års lagtima riksdag å extra stat för år 1919 för ifrågavarande ändamål anslag till samma belopp som det nu begärda.

Riksdagen har, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *försök med torped-, gnist- och flygmateriel* på extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

Minväsendet.

40:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43) att för anskaffning av minmateriel för flottan på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 315,000 kronor.

För ifrågavarande ändamål har anslag å 210,000 kronor äskats jämväl å tilläggsstaten för år 1919.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av till ärendet hörande hemliga handlingar, får anmäla, att riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, i fråga om 1920 års stat för *anskaffning av minmateriel för flottan* på extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag av 315,000 kronor.

Kustartilleriet.

Avlöning.

41:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till ny stat för kustartilleriets personal, i riksstaten för år 1920 upptaga anslaget till avlöning för kustartilleriets personal såsom oförändrat ordinarie förslagsanslag med 1,758,435 kronor.

Anslaget till kustartilleriets personal har av Eders Kungl. Maj:t ansetts för år 1920 böra beräknas till enahanda belopp som för innevarande år eller 1,850,984 kronor.

I likhet med vad som för år 1919 ägt rum har även för år 1920 en minskning i anslagets slutsumma ansetts kunna ske med 5 procent, varigenom anslaget skulle komma att upptagas i riksstaten med i jämnt krontal 1,758,435 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit, att ett tillägg till anmärkning 7 i staten för kustartilleriet tillfogas av innehåll att, därest det i staten upptagna beloppet till inkvarteringsbidrag för underofficerskorpraler icke skulle vara tillräckligt, det för inkvarteringsbidrag för officerare och underofficerare avsedda beloppet må till så stor del, som erfordras, användas till inkvarteringsbidrag även för underofficerskorpraler, dock att sammanlagda beloppet för inkvarteringsbidrag härigenom icke överskrides.

Vad Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till ny stat för kustartilleriets personal, i riksstaten för år 1920 upptagit anslaget till avlöning för kustartilleriets personal såsom oförändrat ordinarie förslagsanslag med 1,758,435 kronor.

42:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1920 höja förslagsanslaget till rekapitulations- och avskedspremier vid kustartilleriet, nu 44,000 kronor, med 7,000 kronor till 51,000 kronor.

Då den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna anslagshöjningen är föranledd av tidigare av riksdagen godkända övergångsbestämmelser angående införandet av avskedspremier vid marinen, har riksdagen i riksstaten för år 1920 höjt förslagsanslaget till rekapitulations- och avskedspremier vid kustartilleriet, nu 44,000 kronor, med 7,000 kronor till 51,000 kronor.

Intendenturen.

43:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 46) att i riksstaten för år 1920 minska reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap, nu 142,800 kronor, med 20,145 kronor till 122,655 kronor.

Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna minskningen uti förenämnda anslag är föranledd av 1918 års lagtima riksdags beslut om minskning av kustartilleriets manskapsstyrka med 183 man genom desammas upptagande å underofficerskårens stat.

Ett belopp, motsvarande 45 procent av det ordinarie anslagets belopp eller i runt tal 55,200 kronor, har begärts å extra stat för år 1920 såsom anslagsförstärkning.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts sålunda framlagda förslag, får beträffande förevarande ordinarie anslag anmäla, att riksdagen i riksstaten för år 1920 minskat reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap, nu 142,800 kronor, med 20,145 kronor till 122,655 kronor.

44:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap* på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 55,200 kronor.

45:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1920 minska förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, nu 569,600 kronor, med 38,700 kronor till 530,900 kronor.

Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna nedsättningen uti ifrågavarande anslag har föränletts av det vid 1918 års lagtima riksdag beslutade överförandet av 183 manskapsbeställningar till underofficerskårens stat.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit, har i riksstaten för år 1920 minskat förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, nu 569,600 kronor, med 38,700 kronor till 530,900 kronor.

Nybyggnad och underhåll.

46:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 70) anmält, har riksdagen

dels beslutat, att Fårusunds fästning skall omedebart nedläggas;

dels ock i riksstaten för år 1920 höjt reservationsanslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, nu 683,650 kronor, med 15,850 kronor till 699,500 kronor.

47:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 70) anmält, har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel* på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 139,900 kronor.

48:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51) att av det utav 1918 års riksdag till uppförande av officersbyggnad i Vaxholms fästning beviljade anslaget av 234,850 kronor på extra stat för år 1920 såsom reservationsanslag anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 117,425 kronor.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t för fullföljande av ifrågavarande byggnadsföretag föreslagit, har av det utav 1918 års lagtima riksdag till *uppförande av officersbyggnad i Vaxholms fästning* beviljade anslaget av 234,850 kronor på extra stat för år 1920 såsom reservationsanslag anvisat återstående, ännu icke anvisade beloppet, 117,425 kronor.

49:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 52) har riksdagen av det utav 1918 års lagtima riksdag för *anordnande av vatten- och avloppsledningar för befäls- och underbefälsbygget*

naderna vid Vaxholms kustartilleriregemente beviljade reservationsanslaget av 95,000 kronor på extra stat för år 1920 anvisat ett belopp av 35,000 kronor.

Övningar.

50:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1920 öka reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 447,800 kronor, med 32,000 kronor till 479,800 kronor.

Utav den begärda anslagsförhöjningen hänföra sig 28,500 kronor till övningskostnad på grund av nytillkommen materiel och 3,500 kronor till provisorisk förhöjning av dagtraktamenten.

För bestridande av kostnaderna för provisorisk förhöjning av dagtraktamenten har å femte huvudtiteln uppförts särskilt anslag. Vid sådant förhållande har riksdagen ansett, att en nedsättning kan ske uti det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppet med 3,500 kronor. I övrigt har Eders Kungl. Maj:ts förslag icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen i riksstaten för år 1920 ökat reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 447,800 kronor, med 28,500 kronor till 476,300 kronor.

51:o) I förslaget till riksstat för år 1920 har Eders Kungl. Maj:t upptagit anslaget till kustartilleribeväringens avlöning och beklädnad m. m. såsom oförändrat ordinarie förslagsanslag med 430,000 kronor. Härvid hava hittills tillämpade grunder för anslagets beräkning blivit följda.

Riksdagen har ansett sig böra upptaga anslaget med av Eders Kungl. Maj:t föreslaget belopp och får alltså anmäla, att riksdagen i riksstaten för år 1920 upptagit anslaget till kustartilleribeväringens avlöning och beklädnad m. m. såsom oförändrat ordinarie förslagsanslag med 430,000 kronor.

52:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 55) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till *lega och furagering m. m. för hästar vid kustartilleriet* på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 75,000 kronor.

Artilleribehov.

53:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit har riksdagen av det utav 1918 års lagtima riksdag till *anskaffning av artilleriammunition för kustfästningarna* beviljade reservationsanslaget av 250,000 kronor på extra stat för år 1920 anvisat återstående, ännu icke anvisade beloppet, 125,000 kronor.

54:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 59) att för luftförsvar av Karlskrona varv och fästning bevilja ett reservationsanslag av 54,000 kronor och därav på extra stat för år 1920 anvisa ett belopp av 27,000 kronor.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande hemliga handlingarna, får anmäla, att riksdagen för *luftförsvar av Karlskrona varv och fästning* beviljat ett reservationsanslag av 54,000 kronor och därav på extra stat för år 1920 anvisat ett belopp av 27,000 kronor.

Minväsendet.

55:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61) att för permanenta mineringar vid kustfästningarna bevilja ett reservationsanslag av 100,500 kronor och därav på extra stat för år 1920 anvisa ett belopp av 50,250 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för *permanent mineringar vid kustfästningarna* beviljat ett reservationsanslag av 100,500 kronor och därav på extra stat för år 1920 anvisat ett belopp av 50,250 kronor.

Flottan och kustartilleriet.

56:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 62) att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för reservstat för marinen, i riksstaten för år 1920 upptaga anslaget till reservstat för marinen såsom oförändrat ordinarie förslagsanslag med, i jämnat krontal, 39,111 kronor.

Efter framställning av Eders Kungl. Maj:t beslöt 1914 års senare riksdag, att en reservstat för marinen med underavdelningar för flottan och kustartilleriet skulle upprättas samt att reservstatens första uppsättande skulle äga rum under åren 1916—1920.

Då departementschefen ansett, att någon ökning av marinens personalstater icke borde under nuvarande tidsförhållanden vidtagas, hava nya beställningar å ifrågavande stat ej begärts.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen, med godkännande av det vid stadsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för reservstat för marinen, i riksstaten för år 1920 upptagit anslaget till reservstat för marinen såsom oförändrat ordinarie förslagsanslag med, i jämnat krontal, 39,111 kronor.

57:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 63) att till åtgärder för civilianställning av uttjänt personal vid marinen på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag av 16,400 kronor.

I riksstaten för år 1919 är till åtgärder för civilianställning av uttjänt manskap vid marinen uppfört ett extra anslag av 10,000 kronor.

Det belopp, med vilket anslaget nu är avsett att höjas, eller 6,400 kronor skall användas för anordnandet av utbildningskurser i allmänbildande ämnen för underofficerare av tredje graden samt underofficerskorpraler och äldre förtjänta korpraler i och för beredande av ökad möjlighet till civilianställning.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen *till åtgärder för civilianställning av uttjänt personal vid marinen* på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag av 16,400 kronor.

58:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, *till försök med minmateriel* på extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

Diverse.

59:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande ägt rum, till beredande av *personliga lönetillägg* för år 1920 dels åt marindirektören av 1:a graden i flottan C. E. Richson med ett belopp av 2,365 kronor, därav 1,500 kronor må anses såsom lön, 365 kronor såsom dagavlöning och 500 kronor såsom inkvarteringsbidrag, och dels åt sergeanten över stat vid

kustartilleriet A. G. Sjöqvist med 580 kronor beviljat på extra stat för nämnda år ett förslagsanslag, högst, 2,945 kronor.

60:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66) att för bestridande av kostnaderna för den utav 1918 års riksdag beslutade provisoriska förhöjningen av de enligt resereglementet och kungörelsen den 27 maj 1881 utgående dagtraktamentena på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag av 27,500 kronor.

För ifrågavarande ändamål är å 1919 års riksstat uppfört anslag till samma belopp, som nu av Eders Kungl. Maj:t för år 1920 äskats. Vid anmälan av sitt beslut härom anförde 1918 års lagtima riksdag, bland annat, att enär höjningen av dagtraktamentena endast vore att betrakta såsom en av dyrtiden påkallad tillfällig åtgärd, kostnaderna härför, såvitt marinen anginge, enligt riksdagens mening borde bestridas från ett för ändamålet särskilt uppfört extra förslagsanslag.

Under ordinarie anslagen till flottans och kustartilleriets krigsberedskap och övningar för år 1920 har emellertid för enahanda förhöjning äskats särskilda medel uppgående till respektive 25,000 och 3,500 kronor eller tillhopa 28,500 kronor. Ifrågavarande belopp bör enligt riksdagens mening i stället beräknas under förevarande anslag, som följaktligen i 1920 års riksstat bör upptagas med $(27,500 + 28,500 =)$ 56,000 kronor. Motsvarande minskningar hava i överensstämmelse härmed företagits å de bägge övningsanslagen.

Riksdagen har för bestridande av kostnaderna för den utav 1918 års lagtima riksdag beslutade provisoriska förhöjningen av de enligt resereglementet och kungörelsen den 27 maj 1881 utgående dagtraktamentena på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag av 56,000 kronor.

61:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 67) att i riksstaten för år 1920 höja förslagsanslaget till flyttningshjälp, nu 17,000 kronor, med 5,000 kronor till 22,000 kronor.

Oaktat riksdagen icke varit i tillfälle att pröva grunderna för den av Eders Kungl. Maj:t ifrågasatta höjningen av de från detta anslag utgående flyttningshjälpsbeloppen, har riksdagen icke velat motsätta sig den begärda anslagshöjningen.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen i riksstaten för år 1920 höjt förslagsanslaget till flyttningshjälp, nu 17,000 kronor, med 5,000 kronor till 22,000 kronor.

62:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 70) att för arvoden åt vid skeppsgosseåkaren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m. på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 14,915 kronor.

Anslag för ifrågavarande ändamål har under en följd av år av riksdagen beviljats med tid efter annan förhöjda belopp. Anslaget är i riksstaten för innevarande år uppfört såsom förslagsanslag, högst, 12,475 kronor samt beräknat för särskilda ändamål enligt följande specifikation:

Till musikinstruktören	kronor	250: —
» läkaren	»	2,000: —
» sjuksköterskan	»	1,300: —
» medikamenter och bad	»	3,500: —
» diverse behov	»	1,000: —
» vakthållning	»	3,600: —
» förhyrande av mässlokaler	»	825: —

Summa kronor 12,475: —

För öppethållande av ett för skeppsgossarna nyligen upplåtet hem med läs- och dagligrum erfordras ytterligare årligen ett belopp av 1,000 kronor.

Återstående höjningen i anslaget eller 1,440 kronor avser förbättring i det vid skeppsgossekåren anställda vaktmanskapets avlöningsförmåner. Dylik avlöningsförbättring har ansetts böra utgå redan från och med år 1919, och hava medel härför begärts å tilläggsstaten för sistnämnda år.

Det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget för år 1920 har upptagits med $(12,475 + 1,000 + 1,440 =)$ 14,915 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får alltså beträffande 1920 års stat anmäla, att riksdagen för arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m. på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 14,915 kronor.

63:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 72) att i riksstaten för år 1920 höja förslagsanslaget till tryckningskostnader från 34,980 kronor med 38 kronor till 35,018 kronor.

Ifrågavarande ökning är avsedd för utjämning av huvudtitelns slutsumma.

Riksdagen har i riksstaten för år 1920 uppfört ordinarie förslagsanslaget till bestridande av tryckningskostnader med 34,991 kronor.

64:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 73) att till bestridande av vissa hyresutgifter under femte huvudtiteln på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst 58,600 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen *till bestridande av vissa hyresutgifter under femte huvudtiteln* på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 58,600 kronor.

65:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 239) anmält, har riksdagen till beredande av *tillfällig löneförbättring under år 1920 åt viss personal vid marinen* på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag av 1,275,000 kronor.

66:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 75) att för anställande av extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag av 82,500 kronor.

Till beredande av förstärkning av arbetskrafterna vid marinintendenturkåren medelst extra biträden, vilka icke äga intendenturutbildning, hava tidigare tagits i anspråk medel av femte huvudtiteln's allmänna besparingar eller ock förskotterats erforderliga belopp.

I samband med den av 1918 års riksdag beslutade avvecklingen av det dittills tillämpade förskottsförfarandet beviljade samma riksdag för anställande av extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna på extra stat för år 1919 ett förslagsanslag av 63,900 kronor. För ändamålet beviljade därjämte nämnda riksdag ett förslagsanslag till enahanda belopp på tilläggsstat för år 1918.

På grundvalen av förslag, som avgivits av tillkallade sakkunniga (redovisningssakkunniga), har Eders Kungl. Maj:t den 7 september 1917 utfärdat nya föreskrifter för redovisningens ordnande vid flottans stationer och inom kustfästningarna, vilka trätt i kraft den 1 januari 1918. Dessa föreskrifter ansluta sig till de principer för statsbokföringen i övrigt, som redan genomförts eller äro avsedda att genomföras inom statsförvaltningens olika områden.

Vidare har under år 1917 av bemälda sakkunniga verkställts en undersökning i syfte att åvägabringa en bestämd åtskillnad mellan å ena sidan de göromål, som efter redovisningsreformens genomförande förekomme å stationernas stations-, kassa- och varvskontor ävensom inom kustfästningarna och som vore av beskaffenhet att böra utföras av personal med intendenturutbildning, samt å andra sidan de arbeten därstädes, som kunde och borde omhänderhavas av personal med lägre utbildning och kompetens. Beträffande sättet för fyllandet av det behov av icke intendentutbildad personal, som redovisningssakkunniga ansett föreligga, hava de sakkunniga såsom sin åsikt uttalat, att hithörande göromål lämpligast borde anförtrös åt kvinnliga biträden, och i sådant avseende framlagt förslag rörande anställandet av sådana biträden m. m. I de

av Eders Kungl. Maj:t meddelade bestämmelserna rörande tillsättande av ifrågavarande biträdesbefattningar har emellertid föreskrivits, att härvid i första rummet skulle ifrågakomma kompetenta och lämpliga pensionerade underofficerare, som vore familjeförsörjare, och i andra rummet övriga sökande, vare sig manliga eller kvinnliga, därvid, under i övrigt lika förutsättningar för tjänstens behöriga skötande, företråde ej finge givas manliga sökande.

Eders Kungl. Maj:t har nu föreslagit, att avlöningen till dessa extra biträden skall från och med år 1920 utgå med vissa förhöjda belopp, och till stöd härför framlagt nedan intagna sammanställning av de för närvarande utgående och de föreslagna avlöningarna till ifrågavarande biträden.

Personal.	Ersättning, som under år 1918 må enligt gällande bestämmelser utgå.	Summa.	Tillsammans.	Ersättning, som för år 1920 föreslås av lokalitydigheterna.	Summa.	Tillsammans.
Vid Karlskrona station:						
<i>d stationsbefälhavarens expedition:</i>						
1 biträde	å 1,200	—	1,200	å 1,600	—	1,600
<i>d stations- och kassakontoren:</i>						
1 biträde	» 2,100	2,100				
3 biträden	» 1,800	5,400				
8 "	» 1,500	12,000				
9 "	» 1,200	10,800	30,300			
6 "	—	—	—	å 2,200	13,200	
2 "	—	—	—	» 2,000	4,000	
13 "	—	—	—	» 1,600	20,800	38,000
Summa vid Karlskrona station	—	—	31,500	—	—	39,600
Vid Stockholms station:						
<i>d stationsbefälhavarens expedition:</i>						
1 biträde	å 1,800	—	1,800	—	—	—
2 biträden	—	—	—	å 2,400	—	4,800
Transport	—	—	33,300	—	—	44,400

Personal.	Ersättning, som under år 1918 må enligt gällande bestämmelser utgå.	Summa.	Tillsammans.	Ersättning, som för år 1920 föreslås av lokalitydigheterna.	Summa.	Tillsammans.
Transport	—	—	33,300	—	—	44,400
<i>å stations- och kassakontoren:</i>						
5 biträden	å 1,800	9,000		å 2,400	12,000	
5 " 	» 1,500	7,500		» 2,000	10,000	
4 " 	» 1,200	4,800	21,300	» 1,600	6,400	28,400
samt för 1 extra vaktmästare i kassakontoret	» 1,200	—	1,200	—	—	—
Summa vid Stockholms station	—	—	24,300	—	—	53,200
I Vaxholms fästning:						
1 biträde åt tygintendenten	å 1,800			å 2,100		
1 " » regementsintendenten	» 1,800	3,600		» 1,800	3,900	
Summa i Vaxholms fästning	—	—	3,600	—	—	3,900
I Karlskrona fästning:						
1 biträde åt tygintendenten	å 1,500			å 2,000		
1 " » regementsintendenten	» 1,500	3,000		» 2,000	4,000	
Summa i Karlskrona fästning	—	—	3,000	—	—	4,000
I Älvsborgs fästning:						
1 biträde åt kårintendenten	—	1,500	—	—	1,800	—
Summa i Älvsborgs fästning	—	—	1,500	—	—	1,800
Summa kronor	—	—	63,900	—	—	82,500

För ifrågavarande biträdens avlöande har nu av Eders Kungl. Maj:t begärts ett extra anslag å 82,500 kronor.

De av Eders Kungl. Maj:t framlagda grunderna för de extra biträdenas avlöande hava givit riksdagen anledning till följande erinringar.

Ifrågavarande biträdesbefattningar hava ursprungligen av redovisningssakkunniga avsetts att besättas med kvinnliga innehavare. Att emellertid även pensionerade underofficerare ifrågakommit vid befattningarnas tillsättande har enligt riksdagens mening otvivelaktigt i vissa fall varit till fördel för arbetet. Avlöningarna till dessa extra biträden lära dock böra bestämmas till belopp, motsvarande dem, som numera av riksdagen beslutats för kvinnliga biträden inom statsförvaltningen i övrigt.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot det föreslagna antalet biträden, har med hänsyn till nyssnämnda förhållande ansett sig böra företaga en revidering av Eders Kungl. Maj:ts förslag, därvid riksdagen ansett, att av ifrågavarande biträdesbefattningar en bör upptagas i tredje lönegraden samt av de övriga en tredjedel i andra och två tredjedelar i första lönegraden. Genom denna omreglering skulle emellertid vissa biträden komma att erhålla lägre avlöning än som för närvarande till dem utgår. Då enligt riksdagens mening någon avlöningsminskning icke bör tillskyndas någon genom denna reglering, har riksdagen ansett, att särskilda medel böra beviljas för beredande av lönefyllnad åt nämnda biträden.

Avlöningarna till biträdena i de särskilda graderna, hvilka givetvis böra beräknas med avdrag av belopp motsvarande avgifterna för egen pensionering, ävensom de härav föranledda kostnaderna framgå af nedanstående tabell.

Antal.	Personal m. m.	Avlöning för varje biträde.	Kostnader summa.
		Kronor.	Kronor.
1	Biträde av 3:e graden.....	2,150	2,150
14	Biträde av 2:a graden.....	1,750	24,500
28	Biträde av 1:a graden.....	1,350	37,800
16	Ortstillägg åt i Stockholm placerade biträden	200	3,200
	Ersättning till biträden på grund av minskning i avlöning genom omregleringen	—	1,450
	Summa	—	69,100

Det för ifrågavarande ändamål erforderliga anslagsbeloppet utgör 69,100 kronor, vilket belopp enligt riksdagens mening i 1920 års rikstat bör upptagas såsom förslagsanslag, högst.

På grund av vad riksdagen sålunda anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen *för anställande av extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna* på extra stat för 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 69,100 kronor.

67:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 76) att i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag till biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen, Eders Kungl. Maj:t kunde komma att till riksdagen avlåta, bland de extra förslagsanslagen å femte huvudtiteln för år 1920 beräkna ett belopp av 8,200 kronor.

Sedermåra har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 18 februari 1919 dagtecknad proposition (nr 110), under åberopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till understödjande av biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 8,200 kronor.

Ifrågavarande anslag är avsett för vården och utvecklingen av underbefäls- och manskapsbiblioteken vid marinen och beräknat så, att det samma utan förstärkning av upptagna låneavgifter möjliggör å ena sidan en bokanskaffning, motsvarande storleken av den läsekrets, för vilken biblioteken äro avsedda, och å andra sidan en skälig ersättning åt den eller de personer, som skola förvalta dem och övervaka, att de fylla sitt ändamål.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, anmäler, att riksdagen *till understödjande av biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen* på extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag av 8,200 kronor.

HANDELN.

Sjökarteverket.

68:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 77) dels godkänna det vid statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för den civila personalen vid sjökarteverket; dels ock i riksstaten för år 1920 höja det ordinarie anslaget till sjökarteverket, nu 126,300 kronor, med 1,600 kronor till 127,900 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har beräknat det för år 1920 erforderliga beloppet till bestridande av utgifterna för sjökarteverket på följande sätt:

Ordinarie anslag:

bestämt anslag	kronor 73,900: —	
förslagsanslag	» 5,000: —	
reservationsanslag	» 49,000: —	kronor 127,900: —

Extra anslag:

till utförande av sjömätningar	» 173,200: —	
		kronor 301,100: —
bidrag från handels- och sjöfartsfonden	» 21,000: —	
beräknad behållning av sjökortsförsäljningen år 1919	» 40,000: —	
		Summa kronor 362,100: —

Av detta belopp äro det bestämda anslaget, 73,900 kronor, och förslagsanslaget, 5,000 kronor, eller tillhopa 78,900 kronor, avsedda till avlöningar åt sjökarteverkets civila personal och återstoden, eller 283,200 kronor, till verkets allmänna utgifter.

Detta förslag innebär de avvikelser från den av riksdagen godkända regleringen av motsvarande utgifter under år 1919, att behållningen av sjökortsförsäljningen nu upptagits till 40,000 kronor i stället för tidigare beräknade 35,000 kronor, samt att det bestämda anslaget upptagits till 73,900 kronor i stället för tidigare beräknade 72,300 kronor.

Ökningen av behållningen utav sjökortsförsäljningen har åstadkommits genom höjning av försäljningspriset för dylika kort. Beträffande höjningen i det bestämda anslaget är densamma betingad av 1918 års lagtima riksdags beslut om lönereglering för vissa i statens tjänst anställda vaktmästare och med dem jämställda befattningshavare och 1919 års riksdags beslut om reglering av vissa inom statsförvaltningen anställda kvinnliga biträdens avlöningsförmåner.

Eders Kungl. Maj:t har därjämte i detta sammanhang föreslagit en ändring i de för sjökarteverket gällande avlöningsvillkoren, innebärande, att aktuarie samt manlig ritare eller gravör finge för erhållande av ålders-tillägg till lönen tillgodoräknas den tid, han före den 1 januari 1919 innehaft sin befattning, vilken ändring skulle tillämpas från och med 1919 års ingång.

Motsvarande bestämmelser gälla redan för med nu ifrågavarande befattningshavare jämställd personal vid rikets allmänna kartverk.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran, vare sig mot beräkningen av förevarande anslag eller mot den föreslagna ändringen i avlöningsvillkoren.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels godkänt det vid statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för den civila personalen vid sjökarteverket;

dels godkänt av departementschefen i samma statsrådsprotokoll angiven ändring i de av 1918 års lagtima riksdag fastställda villkor och bestämmelser för åtnjutande av avlöningsförmånerna enligt den från och med år 1919 gällande stat för den civila personalen vid sjökarteverket;

dels ock i riksstaten för år 1920 höjt det ordinarie anslaget till sjökarteverket, nu 126,300 kronor, med 1,600 kronor till 127,900 kronor, varav utgöra:

<i>Bestämt anslag</i>	73,900 kronor
<i>Förslagsanslag</i>	5,000 »
<i>Reservationsanslag</i>	49,000 »

69:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört, får riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 78) anmäla, att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till *utförande av sjömätningar* på extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag av 173,200 kronor.

Lots- och fyrväsendet.

70:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 79) att, med godkännande av vid statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till avlöningsstater för lotsstyrelsen, för befälet vid lotsverket och för fyrpersonalen, i riksstaten för år 1920 öka förslagsanslaget till lots- och fyrrinrättningen med livräddningsanstalterna, nu 3,644,524 kronor, med 12,185 kronor till 3,656,709 kronor.

I fråga om *avlöningsstaten för lotsstyrelsen* har Eders Kungl. Maj:t föreslagit, att den å staten för styrelsen upptagna anvisningen till vikariatsersättning samt arvoden och flitpenningar åt amanuenser och andra extra ordinarie tjänstemän måtte för möjliggörandet av förstärkning i arbetskrafterna å styrelsens kansli höjas med 4,245 kronor.

Vidare föranledas ändringar i avlöningsstaten för lotsstyrelsen utav 1918 års lagtima riksdags beslut om förbättring i vissa vaktmästares och med dem jämförliga befattningshavares avlöningsförmåner och innevarande års riksdags beslut om regleringen av vissa inom statsförvalt-

ningen anställda kvinnliga biträdens avlöningsförmåner. Härav uppkommande ökning i staten uppgår till 2,000 kronor.

Statens slutsumma skulle härigenom komma att för år 1920 undergå en ökning av sammanlagt 6,245 kronor.

Till förstärkning av arbetskrafterna på lotsstyrelsens kanslibyrå ha medel ansetts böra anvisas redan för innevarande år och på den grund begärts å tilläggsstaten för år 1919.

Vad därefter beträffar *avlöningsstaten för befälet vid lotsverket* har Eders Kungl. Maj:t begärt en höjning av densamma med 7,700 kronor till förstärkning av arbetskrafterna å lotskaptensexpeditionerna.

På tilläggsstat för år 1919 har för ifrågavarande ändamål begärts anslag till samma belopp som det nu begärda.

Uti *avlöningsstaten för fyrpersonalen* föranleda vissa jämkningar i personalfördelningen en förhöjning av statens slutsumma med 700 kronor.

I fråga slutligen om den under detta anslag upptagna *övergångs- och indragningsstaten* har densamma på grund av att vissa befattningshavare avlidit eller avgått med pension ansetts kunna minskas med 2,460 kronor.

Förslagsanslaget till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna skulle alltså för år 1920 ökas med $(6,245 + 7,700 + 700 - 2,460 =)$ 12,185 kronor och upptagas med 3,656,709 kronor enligt följande specifikation:

Direkt anvisning	kronor 3,656,300: —
Friheter	» 405: —
Ersättningar	» 4: —

Mot vad Eders Kungl. Maj:t i fråga om detta anslag föreslagit har riksdagen ej funnit anledning till erinran liksom ej heller mot de framlagda statförslagen.

Riksdagen har, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförsvärsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till avlöningsstater för lotsstyrelsen, för befälet vid lotsverket och för fyrpersonalen, i riksdagen för år 1920 ökat förslagsanslaget till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna, nu 3,644,524 kronor, med 12,185 kronor till 3,656,709 kronor.

71:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att till säkerhetsanstalter för sjöfarten bevilja ett reservationsanslag av 164,200 kronor på extra stat för år 1920.

Uti en inom riksdagen väckt motion har därjämte hemställts, att riksdagen ville besluta att för anordnande av fyrbelysning sydväst om Stendörren i farleden Oxelösund—Sävsundet å tilläggsstat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag av högst 10,000 kronor.

Det av Eders Kungl. Maj:t äskade beloppet är avsett att användas enligt följande fördelning.

Täckande av brist, som uppstått vid utförandet av vissa byggnadsarbeten m. m., vartill 1916 och 1917 års riksdagar		
anvisat medel	kronor	212: 43
Nytt mistsignalmaskineri för Simpnäsklubbs fyrplats	»	4,000: —
Nytt mistsignalmaskineri vid Björns fyrplats	»	3,000: —
Nytt mistsignalmaskineri vid Skags fyrplats	»	6,000: —
Ny mistsignalstation vid Rödkallens fyrplats	»	3,000: —
Gasverk med kompressorstation	»	30,000: —
Ny fyr på Donsö huvud	»	2,000: —
Ny fyr på Slagstaholm	»	3,000: —
Omkostnader för bärgning och reparation av en jakt, avsedd till transport- och logementsfartyg	»	13,000: —
Ny fyr på Lillieudden	»	9,500: —
Ny fyr på Vännskär	»	13,000: —
Ny fyr på Runö	»	11,000: —
Ny fyr vid Oxelösund	»	6,500: —
Fortsatt införande av agabelysning vid fyrar	»	60,000: —
Summa kronor		164,212: 43

Anslaget har av Eders Kungl. Maj:t avrundats till 164,200 kronor.

Riksdagens vederbörande utskott har med stöd av 46 § riksdagsordningen från lotsstyrelsen inhämtat yttrande över ovanberörda motion.

Beträffande det motionsvis väckta förslaget om anordnande av ytterligare fyrbelysning i farleden Oxelösund—Sävsundet har riksdagen funnit så starka skäl tala för att en förbättrad fyrbelysning anordnas därstädes, att riksdagen ansett sig böra under nu ifrågavarande anslag upptaga för ändamålet erforderliga medel, 10,000 kronor.

Riksdagen, som i övrigt anslutit sig till Eders Kungl. Maj:ts förslag, har till säkerhetsanstalter för sjöfarten på extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag av 174,200 kronor.

Nautisk-meteorologiska byrån.

72:o) I förslaget till riksstat för år 1920 har Eders Kungl. Maj:t (punkt 81) upptagit anslaget till nautisk-meteorologiska byrån såsom oförändrat ordinarie anslag, sålunda fördelat:

bestämt anslag	kronor 10,000: —
reservationsanslag	» 16,100: —
<hr/>	
Summa kronor 26,100: —	

I enlighet med därom av 1918 års lagtima riksdag fattat beslut har för nautisk-meteorologiska byråns del i riksstaten för år 1919 uppförts följande anslag:

Nautisk-meteorologiska byrån, ordinarie anslag	kronor 26,100: —
Ytterligare en assistent vid byrån, förslagsanslag, högst, å extra stat	» 3,500: —
Tillfällig löneförbättring åt personalen vid byrån, förslagsanslag, högst, å extra stat	» 2,400: —
Förhöjda arvoden åt vissa kontrollstationsföreståndare, förslagsanslag, högst, å extra stat	» 4,000: —

Samma anslag hava med oförändrade belopp äskats jämväl å 1920 års stat, varjämte ett förstärkningsanslag till ordinarie reservationsanslaget till nautisk-meteorologiska byrån om 2,700 kronor å extra stat för 1920 nu av Eders Kungl. Maj:t begärts.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot vad sålunda föreslagits.

Beträffande förevarande ordinarie anslag har riksdagen i riksstaten för år 1920 upptagit ordinarie anslaget till nautisk-meteorologiska byrån såsom oförändrat ordinarie anslag, sålunda fördelat:

bestämt anslag	kronor 10,000: —
reservationsanslag	» 16,100: —
<hr/>	
Summa kronor 26,100: —	

73:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag (punkt 82) och med hänvisning till vad riksdagen uti punkt 72:o) an-

fört får riksdagen anmäla, att riksdagen *till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till nautisk-meteorologiska byrån* på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 2,700 kronor.

74:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag (punkt 83) och med hänvisning till vad riksdagen uti punkt 72:o anført får riksdagen anmäla, att riksdagen *till arvode åt ytterligare en assistent vid nautisk-meteorologiska byrån* på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 3,500 kronor.

75:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag (punkt 84) och med hänvisning till vad riksdagen uti punkt 72:o anført har riksdagen *till tillfällig löneförbättring åt personalen vid nautisk-meteorologiska byrån* på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 2,400 kronor.

76:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag (punkt 85) och med hänvisning till vad riksdagen uti punkt 72:o anført har riksdagen *till förhöjda arvoden åt vissa kontrollstationsföreståndare* på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 4,000 kronor.

77:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag har riksdagen i riksstaten för år 1920 uppfört förslagsanslaget till *ålderstillägg för personalen vid undervisningsanstalterna för sjöfart och nautisk-meteorologiska byrån*, nu 13,000 kronor, med ett belopp av 2,000 kronor under ändrad benämning: »*Ålderstillägg för personalen vid nautisk-meteorologiska byrån, förslagsanslag*».

MARINEN OCH HANDELN.

78:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 313) anmält, har riksdagen *för beredande av semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare* på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag av 115,000 kronor.

79:o) Å riksstaten för år 1919 finnes under femte huvudtiteln uppfört ett ordinarie anslag å 8,500 kronor till avlöningsförbättring för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare. Då vid beräkningen av de särskilda anslagen hänsyn tagits till de förhöjda avlöningarna för ifrågavarande befattningshavare, har Eders Kungl. Maj:t icke upptagit nämnda anslag i riksstaten för år 1920.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ur riksstaten för år 1920 utslutit det till avlöningsförbättring för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare upptagna ordinarie anslaget å 8,500 kronor.

80:o) Beträffande de ordinarie anslag, vilka icke blivit här ovan särskilt omnämnda, har någon annan förändring icke av Eders Kungl. Maj:t ifrågasatts, än att, på sätt framgår av punkt 32 under sjunde huvudtiteln, Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att under sistnämnda huvudtitel beräkna de för närvarande å femte huvudtiteln uppförda ordinarie anslagen till navigationsskolorna och till navigationslärarkursen med respektive 178,120 kronor och 2,200 kronor, vilket förslag även vunnit riksdagens bifall.

Riksdagen har i riksstaten för år 1920 upptagit samtliga de ordinarie anslag, vilka icke blivit här ovan särskilt omförmälda, med oförändrade belopp.

Stockholm den 14 juni 1919.

Med undersåtlig vördnad.

Bilaga A.

Stat

för marinstaben.

	Lön.		Tjänstgöringspenningar.		Orts-tillägg.		Arvode.		Summa.		
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	
1 bibliotekarie	—	—	—	—	—	—	1,800	—	1,800	—	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 registrator och aktuarie, med skyldighet att biträda vid övriga göromål i marinstaben	2,200	—	1,500	—	300	—	—	—	4,000	—	
1 vaktmästare	900	—	550	—	150	—	—	—	1,600	—	{ Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter 6 år med ytterligare 100 kronor och efter 9 år med än ytterligare 100 kronor.
Summa kronor	—	—	—	—	—	—	—	—	7,400	—	

Anmärkningar:

- 1:o. Övrig marinstaben tillhörande personal åtnjuter avlöning å andra stater.
- 2:o. Därest åt vaktmästaren anvisas bostad med bränsle, eventuellt med bränsle och lyse, skola med avseende härå gälla i kungörelsen den 1 november 1918, angående avlöningsförbättring från och med år 1919 för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, meddelade bestämmelser.
- 3:o. Ålderstillägg å lön utgå från femte huvudtitelns anslag till ålderstillägg.

Anslag

å 1920 års riksstat.

	Statsutskottets utlåtande (memorial)		Särskild riksdags- skrivelse nr	Punkt i denna riksdags- skrivelse
	nr 5 A	nr		
Marinen.				
Departementet.				
Departementschefen	87:o)	—	—	80:o)
Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli och kommando- expedition	1:o)	—	—	1:o)
Marinförvaltningen och marinstaben.				
Marinförvaltningen.....	2:o)	—	—	2:o)
Vikariatsersättning m. m. i marinförvaltningen, <i>förslagsanslag</i> , högst	3:o)	—	—	3:o)
Förstärkning av arbetskrafterna i marinförvaltningen, <i>förslagsanslag</i> , högst	3:o)	—	—	3:o)
Marinstaben	4:o)	—	—	4:o)
Undervisningsverken.				
Sjökrigshögskolan, <i>reservationsanslag</i>	5:o)	—	—	5:o)
Sjökrigsskolan, <i>reservationsanslag</i>	6:o)	—	—	6:o)
Tillfällig löneförbättring åt lärarpersonal vid sjökrigsskolan, <i>förslags- anslag</i>	7:o)	—	—	7:o)
Skeppsgosseskolor	87:o)	—	—	80:o)
Marinintendentskolan, <i>reservationsanslag</i>	8:o)	—	—	8:o)
Flottan.				
<i>Avlöning, ersättningar m. m.</i>				
Avlöning för flottans kårer och stater, <i>förslagsanslag</i>	9:o)	201	—	9:o)
Rekapitulations- och avskedspremier vid flottan, <i>förslagsanslag</i>	10:o)	201	—	10:o)
Extra lönetillägg, <i>förslagsanslag</i>	11:o)	—	—	11:o)
Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	12:o)	—	—	12:o)
Höjning av avlöningen till månadslönare, <i>förslagsanslag</i>	13:o)	201	—	—

	Statsutskottets utlåtande (memorial)		Särskild riksdags- skrivelse nr	Punkt i denna riksdags- skrivelse
	nr 5 A	nr		
<i>Intendenturen.</i>				
Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, <i>reservationsanslag</i>	14:o)	—	—	13:o)
Förstärkning av reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, <i>förslagsanslag</i> , högst	15:o)	—	—	14:o)
Naturaunderhåll åt personal vid flottan, <i>förslagsanslag</i>	16:o)	201	—	15:o)
<i>Nybyggnad och underhåll.</i>				
Flottans nybyggnad och underhåll, <i>reservationsanslag</i>	17:o)	—	—	16:o)
Förstärkning av reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, <i>förslagsanslag</i> , högst	18:o)	—	—	17:o)
Utvidgning m. m. av flottans varv i Karlskrona, <i>reservationsanslag</i>	19:o)	—	—	18:o)
Sanitära anordningar å flottans varv i Karlskrona, <i>reservations- anslag</i>	20:o)	—	—	19:o)
Ändring och modernisering av sjömanskårens vid flottans station i Karlskrona avträdesinrättningar, <i>reservationsanslag</i>	21:o)	—	—	20:o)
Anordning för elektrisk svetsning å flottans varv i Karlskrona, <i>re- servationsanslag</i>	22:o)	—	—	21:o)
Moderna arbetsmaskiner för flottans varv i Stockholm, <i>reservations- anslag</i>	25:o)	—	—	24:o)
Lyftkran för flottans varv i Stockholm m. m., <i>reservationsanslag</i>	26:o)	—	—	25:o)
Järnvägsspår å Galärvarvet, <i>reservationsanslag</i>	27:o)	—	—	26:o)
Lastautomobil för flottans varv i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>	28:o)	—	—	27:o)
Örlogsdepå vid Göteborg, <i>reservationsanslag</i>	29:o)	—	—	28:o)
Inventarier för inkvartering av officerare och underofficerare m. m. vid Göteborgs örlogsdepå, <i>reservationsanslag</i>	30:o)	—	—	29:o)
Örlogsdepå vid Härnösand, <i>reservationsanslag</i>	31:o)	201	—	30:o)
<i>Övningar.</i>				
Flottans krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i>	32:o)	201	—	31:o)
Förstärkning av reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar, <i>förslagsanslag</i> , högst	33:o)	201	—	32:o)
Sjöbeväringens avlöning och beklädnad m. m., <i>förslagsanslag</i>	34:o)	201	—	33:o)
<i>Artilleribehov.</i>				
Skjutförsök och inskjutning av kanoner, <i>reservationsanslag</i>	87:o)	—	—	80:o)
Artilleribestyckning å vissa 1:a klass undervattensbåtar, <i>reservations- anslag</i>	35:o)	45	—	34:o)
Moderna brisansrör, <i>reservationsanslag</i>	36:o)	45	—	35:o)
<i>Torped- och gnistsignalväsendet m. m.</i>				
Merkostnader för färdigställandet av torpeder och av varmlufts- apparater för torpeder, <i>reservationsanslag</i>	37:o)	201	—	36:o)
Framställande av nya typer av radioapparater, <i>reservationsanslag</i>	38:o)	—	—	37:o)
Provningsanstalt för gnismaterielen, <i>reservationsanslag</i>	39:o)	—	—	38:o)
Försök med torped-, gnist- och flygmateriel, <i>reservationsanslag</i>	40:o)	—	—	39:o)
<i>Minväsendet.</i>				
Minmateriel, <i>reservationsanslag</i>	41:o)	—	—	40:o)

	Statsutskottets utlåtande (memorial)		Särskild riksdags- skrivelse nr	Punkt i denna riksdags- skrivelse
	nr 5 A	nr		
Kustartilleriet.				
<i>Avlöning.</i>				
Avlöning för kustartilleriets personal, <i>förslagsanslag</i>	42:o)	201	—	41:o)
Rekapitulations- och avskedspremier vid kustartilleriet, <i>förslags- anslag</i>	43:o)	201	—	42:o)
<i>Intendenturen.</i>				
Beklädnad åt kustartilleriets manskap, <i>reservationsanslag</i>	44:o)	—	—	43:o)
Förstärkning av reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap, <i>förslagsanslag</i> , högst	45:o)	—	—	44:o)
Naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, <i>förslagsanslag</i>	46:o)	201	—	45:o)
<i>Nybyggnad och underhåll.</i>				
Underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, <i>reservations- anslag</i>	47:o)	—	70	46:o)
Förstärkning av reservationsanslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, <i>förslagsanslag</i> , högst	48:o)	—	70	47:o)
Officersbyggnad i Vaxholms fästning, <i>reservationsanslag</i>	49:o)	—	—	48:o)
Vatten- och avloppsledningar för befäls- och underbefälsbyggnaderna vid Vaxholms kustartilleriregemente, <i>reservationsanslag</i>	50:o)	—	—	49:o)
<i>Övningar.</i>				
Kustartilleriets krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i>	51:o)	201	—	50:o)
Kustartilleribeväringsens avlöning och beklädnad m. m., <i>förslags- anslag</i>	52:o)	201	—	51:o)
Krigsövningar vid kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>	87:o)	—	—	80:o)
Lega och furagering m. m. för hästar vid kustartilleriet, <i>förslags- anslag</i> , högst	53:o)	—	—	52:o)
<i>Artilleribehov.</i>				
Artilleriammunition för kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>	54:o)	45	—	53:o)
Provisoriska anordningar för spärr- och strandbestyckning i Vaxholms fästning, <i>reservationsanslag</i>	56:o)	45	—	—
Luftförsvar av Karlskrona varv och fästning, <i>reservationsanslag</i> ...	57:o)	—	—	54:o)
<i>Minväsendet.</i>				
Permanenta mineringar vid kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>	59:o)	45	—	55:o)
Flottan och kustartilleriet.				
Reservstat för marinen, <i>förslagsanslag</i>	60:o)	—	—	56:o)
Åtgärder för civilanställning av uttjänt personal vid marinen, <i>förslags- anslag</i>	61:o)	—	—	57:o)
Försök med minmateriel, <i>reservationsanslag</i>	62:o)	—	—	58:o)

	Statsutskottets utlåtande (memorial)		Särskild riksdags- skrivelse nr	Punkt i denna riksdags- skrivelse
	nr 5 A	nr		
Diverse.				
Personliga lönetillägg, <i>förslagsanslag</i> , högst	64:o)	—	—	59:o)
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>	87:o)	—	—	80:o)
Ersättning åt officerare, ingenjörer och intendentur under anställning eller kommandering utrikes, <i>reservationsanslag</i>	87:o)	—	—	80:o)
Resestipendium åt läkare vid marinläkarkåren, <i>reservationsanslag</i>	87:o)	—	—	80:o)
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	87:o)	—	—	80:o)
Provisorisk förhöjning av dagtraktamentena, <i>förslagsanslag</i>	65:o)	—	—	60:o)
Flyttningshjälp, <i>förslagsanslag</i>	66:o)	—	—	61:o)
Sjukvård för marinen, <i>förslagsanslag</i>	87:o)	—	—	80:o)
Uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar, <i>förslagsanslag</i>	87:o)	—	—	80:o)
Arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	67:o)	—	—	62:o)
Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>förslagsanslag</i>	87:o)	—	—	80:o)
Utgivande av läroböcker, beskrifningar, reglementen och instruk- tioner m. m., <i>förslagsanslag</i>	87:o)	—	—	80:o)
Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	68:o)	—	—	63:o)
Diverse behov	87:o)	—	—	80:o)
Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	87:o)	—	—	80:o)
Hyresutgifter, <i>förslagsanslag</i> , högst	69:o)	45	—	64:o)
Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>	87:o)	—	—	80:o)
Tillfällig löneförbättring för viss personal vid marinen, <i>förslags- anslag</i>	70:o)	129	239	65:o)
Extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna, <i>för- slagsanslag</i> , högst	71:o)	—	—	66:o)
Biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen, <i>reservationsanslag</i>	72:o)	—	—	67:o)
Handeln.				
Sjökarteverket.				
Sjökarteverket	73:o)	—	—	68:o)
Sjömätningar, <i>reservationsanslag</i>	74:o)	—	—	69:o)
Lots- och fyrväsendet.				
Lots- och fyrrättningen med livräddningsanstalterna, <i>förslags- anslag</i>	75:o)	—	—	70:o)
Säkerhetsanstalter för sjöfarten, <i>reservationsanslag</i>	76:o)	201	—	71:o)
Nautisk-meteorologiska byrån.				
Nautisk-meteorologiska byrån	77:o)	—	—	72:o)
Förstärkning av reservationsanslaget till nautisk-meteorologiska byrån, <i>förslagsanslag</i> , högst	78:o)	—	—	73:o)
Ytterligare en assistent vid nautisk-meteorologiska byrån, <i>förslags- anslag</i> , högst	79:o)	—	—	74:o)
Tillfällig löneförbättring åt personalen vid nautisk-meteorologiska byrån, <i>förslagsanslag</i> , högst	80:o)	—	—	75:o)

	Statsutskottets utlåtande (memorial)		Särskild riksdags- skrivelse nr	Punkt i denna riksdags- skrivelse
	nr 5 A	nr		
Förhöjda arvoden åt vissa kontrollstationsföreståndare, <i>förslags- anslag</i> , högst	81:o)	—	—	76:o)
Ålderstillägg för personalen vid nautisk-meteorologiska byrån, <i>för- slagsanslag</i>	82:o)	201	—	77:o)
Marinen och handeln.				
Tillfällig lönerreglering för vissa ordinarie befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	83:o)	101	215	—
Förstärkning av de till avlönnade av vissa extra befattningshavare inom den civila statsförvaltningen samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel, <i>förslagsanslag</i>	84:o)	101	215	—
Semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare, <i>förslagsanslag</i>	85:o)	154, 199	313	78:o)

Tabell över anslagen under riksstatens för år 1920
femte huvudtitel.

Sjöförsvarsdepartementet.

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
		Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
I. Marinen.					
A. Departementet.					
1	Departementschefen			17,000	
2	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli och kommandoexpeditionen			71,600	
	Säger för departementet			88,600	
B. Marinförvaltningen och marinstaben.					
1	Marinförvaltningen			140,600	
2	Vikariatsersättning m. m. i marinförvaltningen, <i>förslagsanslag</i> , högst				25,120
3	Förstärkning av arbetskrafterna i marinförvaltningen, <i>förslagsanslag</i> , högst				20,850
4	Marinstaben			7,400	
	Säger för marinförvaltningen och marinstaben			148,000	45,970
C. Undervisningsverken.					
1	Sjökrigshögskolan, <i>reservationsanslag</i>			27,625	
2	Sjökrigsskolan, <i>reservationsanslag</i>			48,469	
3	Tillfällig löneförbättring åt lärarpersonal vid sjökrigsskolan, <i>förslagsanslag</i>				1,300
4	Skeppsgosseskolor			76,800	
5	Marinintendentskolan, <i>reservationsanslag</i>			11,975	
	Säger för undervisningsverken			164,869	1,300
D. Flottan.					
<i>Avlöning, ersättningar m. m.</i>					
1	Avlöning för flottans kårer och stater, <i>förslagsanslag</i>	6,891,120			
2	Rekapitulations- och avskedspremier vid flottan, <i>förslagsanslag</i>	143,000			

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
		Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
3	Extra lönetillägg, <i>förslagsanslag</i>		500		
4	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	3,120		7,037,240	500
<i>Intendenturen.</i>					
5	Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, <i>reservationsanslag</i>	497,756			
6	Förstärkning av reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, <i>förslagsanslag</i> , högst		224,000		
7	Naturaunderhåll åt personal vid flottan, <i>förslagsanslag</i>	2,098,436		2,596,192	224,000
<i>Nybyggnad och underhåll.</i>					
8	Flottans nybyggnad och underhåll, <i>reservationsanslag</i>	3,195,050			
9	Förstärkning av reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, <i>förslagsanslag</i> , högst		639,010		
10	Utvidgning m. m. av flottans varv i Karlskrona, <i>reservationsanslag</i>		275,000		
11	Sanitära anordningar vid flottans varv i Karlskrona, <i>reservationsanslag</i>		36,700		
12	Ändring och modernisering av sjömanskårens vid flottans station i Karlskrona avträdesinrättningar, <i>reservationsanslag</i>		81,700		
13	Anordning för elektrisk svetsning å flottans varv i Karls- krona, <i>reservationsanslag</i>		50,000		
14	Moderna arbetsmaskiner för flottans varv i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>		94,800		
15	Lyftkran för flottans varv i Stockholm m. m., <i>reservationsanslag</i>		75,000		
16	Järnvägsbår på Galärvarvet, <i>reservationsanslag</i>		25,000		
17	Lastautomobil för flottans varv i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>		43,000		
18	Örlogsdepå vid Göteborg, <i>reservationsanslag</i>		20,535		
19	Inventarier för inkvartering av officerare och underofficerare m. m. vid Göteborgs örlogsdepå, <i>reservationsanslag</i>		14,900		
20	Örlogsdepå vid Härnösand, <i>reservationsanslag</i>		1,000,000	3,195,050	2,355,645
<i>Övningar.</i>					
21	Flottans krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i>	4,027,000			
22	Förstärkning av reservationsanslaget till flottans krigsbered- skap och övningar, <i>förslagsanslag</i> , högst		800,000		
23	Sjöbeväringens avlöning och beklädnad m. m., <i>förslagsanslag</i>	851,984		4,878,984	800,000
<i>Artilleribehov.</i>					
24	Skjutförsök och inskjutning av kanoner, <i>reservationsanslag</i> ...	40,000			
25	Artilleribestyckning å vissa 1:a klass undervattensbåtar, <i>reservationsanslag</i>		60,000		
26	Moderna brisansrör, <i>reservationsanslag</i>		30,000	40,000	90,000

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
		Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
<i>Torped- och gnistsignalväsendet m. m.</i>					
27	Merkostnader för färdigställandet av torpeder och av varmluftsapparater för torpeder, <i>reservationsanslag</i>		400,000		
28	Framställande av nya typer av radioapparater, <i>reservationsanslag</i>		85,000		
29	Provningsanstalt för gnismaterielen, <i>reservationsanslag</i>		30,000		
30	Försök med torped-, gnist- och flygmateriel, <i>reservationsanslag</i>		50,000		515,000
<i>Minväsendet.</i>					
31	Minmateriel, <i>reservationsanslag</i>				315,000
Säger för flottan				17,747,466	4,300,145
E. Kustartilleriet.					
<i>Avlöning.</i>					
1	Avlöning för kustartilleriets personal, <i>förslagsanslag</i>	1,758,435			
2	Rokapitulations- och avskedspremier vid kustartilleriet, <i>förslagsanslag</i>	51,000		1,809,435	
<i>Intendenturen.</i>					
3	Beklädnad åt kustartilleriets manskap, <i>reservationsanslag</i> ...	122,655			
4	Förstärkning av reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap, <i>förslagsanslag</i> , högst		55,200		
5	Naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, <i>förslagsanslag</i>	530,900		653,555	55,200
<i>Nybyggnad och underhåll.</i>					
6	Underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, <i>reservationsanslag</i>	699,500			
7	Förstärkning av reservationsanslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, <i>förslagsanslag</i> , högst		139,900		
8	Officersbyggnad i Vaxholms fästning, <i>reservationsanslag</i>		117,425		
9	Vatten- och avloppsledningar för befäls- och underbefälsbyggnaderna vid Vaxholms kustartilleriregemente, <i>reservationsanslag</i>		35,000	699,500	292,325
<i>Övningar.</i>					
10	Kustartilleriets krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i>	476,300			
11	Kustartilleribeväringsens avlöning och beklädnad m. m., <i>förslagsanslag</i>	430,000			
12	Krigsövningar vid kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>	20,000			
13	Lega och furagering m. m. för hästar vid kustartilleriet, <i>förslagsanslag</i> , högst		75,000	926,300	75,000

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
		Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
<i>Artilleribehov.</i>					
14	Artilleriammunition för kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>		125,000		
15	Luftförsvar av Karlskrona varv och fästning, <i>reservationsanslag</i>		27,000		152,000
<i>Minväsendet.</i>					
16	Permanenta mineringar vid kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>				50,250
Säger för kustartilleriet				4,088,790	624,775
F. Flottan och kustartilleriet.					
1	Reservstat för marinen, <i>förslagsanslag</i>			39,111	
2	Åtgärder för civilianställning av uttjänt personal vid marinen, <i>förslagsanslag</i>				16,400
3	Försök med minmateriel, <i>reservationsanslag</i>				25,000
Säger för flottan och kustartilleriet				39,111	41,400
G. Diverse.					
1	Personliga lönetillägg, <i>förslagsanslag</i> , högst				2,945
2	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>			42,000	
3	Ersättning åt officerare, ingenjörer och intendenten under anställning eller kommandering utrikes, <i>reservationsanslag</i>			15,000	
4	Resestipendium åt läkare vid marinläkarkåren, <i>reservationsanslag</i>			2,000	
5	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>			55,500	
6	Provisorisk förhöjning av dagtraktamentena, <i>förslagsanslag</i>				56,000
7	Flyttningshjälp, <i>förslagsanslag</i>			22,000	
8	Sjukvård för marinen, <i>förslagsanslag</i>			175,960	
9	Uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar, <i>förslagsanslag</i>			425,000	
10	Arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst				14,915
11	Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>förslagsanslag</i>			180,000	
12	Utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m., <i>förslagsanslag</i>			40,000	
13	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>			34,991	
14	Diverse behov			22,254	
15	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>			105,000	
16	Hyresutgifter, <i>förslagsanslag</i> , högst				58,600
17	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>			65,000	
18	Tillfällig löneförbättring för viss personal vid marinen, <i>förslagsanslag</i>				1,275,000

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
		Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
19	Extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna, <i>förlagsanslag</i> , högst				69,100
20	Biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen, <i>reservationsanslag</i>				8,200
	Säger för diverse			1,184,705	1,484,760
	Säger för marinen			23,461,541	6,498,350
II. Handeln.					
<i>Sjökarteverket.</i>					
Sjökarteverket:					
1 a	<i>Bestämt anslag</i>	73,900			
1 b	<i>Förlagsanslag</i>	5,000			
1 c	<i>Reservationsanslag</i>	49,000			
2	Sjömätningar, <i>reservationsanslag</i>	127,900	173,200	127,900	173,200
<i>Lots- och fyrväsendet.</i>					
Lots- och fyrrättningen med livräddningsanstalterna, <i>förlagsanslag</i> :					
3 a	Direkt anvisning	3,656,300			
3 b	Friheter	405			
3 c	Ersättningar	4			
4	Säkerhetsanstalter för sjöfarten, <i>reservationsanslag</i>	3,656,709	174,200	3,656,709	174,200
<i>Nautisk-meteorologiska byrån.</i>					
Nautisk-meteorologiska byrån:					
5 a	<i>Bestämt anslag</i>	10,000			
5 b	<i>Reservationsanslag</i>	16,100			
6	Förstärkning av reservationsanslaget till nautisk-meteorologiska byrån, <i>förlagsanslag</i> , högst	26,100	2,700		
7	Ytterligare en assistent vid nautisk-meteorologiska byrån, <i>förlagsanslag</i> , högst		3,500		
8	Tillfällig löneförbättring åt personalen vid nautisk-meteorologiska byrån, <i>förlagsanslag</i> , högst		2,400		
9	Förhöjda arvoden åt vissa kontrollstationsföreståndare, <i>förlagsanslag</i> , högst		4,000		
10	Ålderstillägg för personalen vid nautisk-meteorologiska byrån, <i>förlagsanslag</i>	2,000		28,100	12,600
	Säger för handeln			3,812,709	360,000
III. Marinen och handeln.					
1	Semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare, <i>förlagsanslag</i>				115,000
	Summa			27,274,250	6,973,350